

KÖZÉRDÉK

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI NEMZETI MUNKAPART HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasarnap.

Előfizetés:
 egész évre - - 12 korona.
 fél évre - - 6 "
 negyed évre - 3 "

Egyes szám ára 12 fillér.

Felelős szerkesztő:

Dr. MÜLLER JENŐ.

Kiadóhivatal: FÖLDES EDE könyvkereskedése Nagyenyed.

Hirdetés ára: centiméterenként 6 fillér. Többzori hirdetés árkedvezményben részesül.

Nyitvány sora 40 fillér.

Előre hát!

Olaszország hadat üzent. Felrugta a harminczhárom éves szövetséget. A milliárdok Judás pénze vérrózsákat terem. Állami tisztessége az Adriában fult azon elvnl fogva, hogy a pénznek nincs szaga. Iszonyat tölt el e piszokra bennünket. Megvetésünk reájuk! Megkönnyebülés tölt el, hogy a barátság leple alatt belopozódott rákfene kiküszöbölődött testünkől. Egészséges testtel és lélekkel előre hát!

Felsőes királyunk buzdító szózata szól hozzánk! Hozzuk meg áldozatainkat erre a szóra! Ésszel, pénzzel, munkával és vérrel; de ott legyünk mindnyájan! Mindannyi hitvány, aki most félre áll! Óseink vére buzdít. Unokáink megvetnek, ha nem teljesítjük kötelességeinket! A nagy pillanatok idejét éljük! A holnap már késő! A ki nem tud másképen segítségre lenni, áldozza fel filléreit. Az idő érkezett! Itália szennyes árulási díja csak vérrel fizetheti meg a kamatokat. A mi filléreink a haza oltárán, nemzeti becsületünket védi, az igazság ügyéért!

Előre hát! Hordjuk a nemzet oltárára fillereinket! Gondnak helye nincs! A ki még most is gondba esik, sohase szerelte hazáját! A ki gondlokozik és nem teljesíti kötelességét, a haza java ellen dolgozik! Előre hát! Áldozatok a haza oltárára, hogy láthassuk most már gondolkozásaitokat és sziveiteket is!

Félre most minden kicsinyességgel! Lebegjen szemünk előtt, hogy a haza mindenek előtt! Vetélkedni kell a haza iránti szeretetben!

Akik félre állanak, azoknak neve fel lesz jegyezve arra a lapra, ahol a megvetést oszlogatják! Vesszen, aki félre áll! A hadikölcsönre jegyezni kell! Előre hát!

r. s.

Népeimhez!

Olaszország királya háborút üzent. Az olasz királyság olyan hitszegést követett el két szövetségesével szemben, a minőre nincsen példa a történelemben.

Több mint harmincz évig tartó szövetséges viszony után, a melyben növelhetette területét és nem sejtett virágzásra emelkedhetett, **csorben hagyott. Olaszország** a veszély perezében s kibontott lobogóval ment át az ellenség táborába.

Mi nem fenyegettük Olaszországot, nem ejtetünk esorbát tekintélyén, nem érintettük becsületét és érdekeit. Hiven teljesítettük mindig szerződési kötelezettségeinket és védelmünkben részesítettük, midőn hadra kelt.

Még többet tettünk! A midőn Olaszország sovár pillantásait a mi határaink felé vetette, a szerződéses viszony és a béke fenntartásának ezéjéből, nagy és fájdalmas áldozatokra határoztuk el magunkat; olyan áldozatokra, amelyek mélyen érintették atyai szívünket.

Olaszország azt hitte, hogy kizsákmányolhatja a pillanatot, kapzsísága nem volt kielégíthető. Be kell tehát a végzetnek teljesedni.

Tíz havi óriási küzd lemben és fenkölt szövetségesem hadaival való hűséges fegyverbarátságban, győzelmesen állottak meg seregeim helyöket az északi hatalmas ellenséggel szemben. **A délről alattomban támadó** új ellenség nem új ellenségünk. Novara, Mortara, Kustoza és Lissa nagy emlékezete ifjkoromnak, meg annyi büszkesége. Valamint Radetzkynek, Albrecht főhercegnek és Tegethoffnak szárazföldi és tengeri haderőmben élő szelleme arról biztosít, hogy a Monarchia határait délfele is sikerrel fogjuk megvédeni. Üdvözlöm harcban s próbait, diadaltól övezett csapataimat, bizom bennök és vezéreikben és népeimben, akik példátlan áldozatkészségükért fogadják Atyai köszönetemet. **A mindenható áldja meg zászlóinkat és vegye oltalmába igazságos ügyünket.**

Kelt Bécsben, 1915. év május hó 23-án.

Ferencz József s. k.

Gróf Tizza István s. k.

A „Közérdek“ eredeti táviratai.

A miniszterelnökség sajtóosztályától.

Olaszország hadüzenete.

1915. május 23.

Bécsből jelentik: Az olasz nagykövet ma délután félnégy órakor megjelent a közös külügyminiszternél és átnyújtotta neki Olaszország hadüzenetét.

A hadikölcsön kötvényekre a legelőnyösebb feltételek mellett jegyzéseket elfogad a Kisegítő Takarékpénztar Részvénytársaság, Nagyenyed.

Budapest, május 23.

Az olasz hadüzenet szövege, amelyet Avarna herceg ma délután a külügy-miniszternek átnyújtott a következő:

E hó negyedikén tudtul adattak a cs. és kir. kormánynak ama súlyos okok, a melyek miatt Olaszország igaz jogában bizakodva semmisnek, és a nap-tól fogva hatálytalannak jelentette ki, Ausztria-Magyarországgal való szövetségi szerződését; amelyet a cs. és kir. kormány megsértett, és e tekintetben újból visszanyerte teljes cselekvési szabadságát. A királyi kormány szilárdan eltököelve arra, hogy minden rendelkezésére álló eszközzel gondoskodik az olasz jogok és érdekek védelméről, nem vonhatja ki magát azon kötelezettsége alól, hogy nemzeti aspirációi teljesítése céljából, minden jelenlegi és jövőbeli felegetéssel szemben, megtegye azon intézkedéseket, a melyeknek megtételére az események készítetik. Ő felsége kifejti, hogy holnapról kezdve Ausztria-Magyarországgal szemben, hadi állapotban levőnek tekinti magát.

Keleti hadszíntér. Szajole vidékén oroszok északi szárnyát megtámadtuk és megvertük, 1600 fogoly és 7 géppuska volt a zsákmány. Oroszoknak éjjeli ellentámadásai meghiúsultak. Dubisa mentén oroszoknak Misiung Zemigola vonal ellen intézett erős éjjeli támadásait visszautasítottuk, 1000 fogoly maradt kezünkben. Njementől délre is balul ütött ki ellenségnek Pilszviszkitől északra ellenük intézett támadása.

Budapest, május 24.

Felhivatalosan jelentik, hogy a kormány a képviselőház e hó 26-ik napján tartandó ülésén nyilatkozni fog a külpolitikai helyzetről. Ugyanaznap délután öt órakor a főrendiház, hasonló fontos okból, plenáris ülésre egybe-hivatott.

Budapest, május 24.

Északkeleti hadszíntér. Általános helyzet nagyjában változatlan. Közép-Galiciában harcok tovább folynak. Kielec hegyvidéken legutóbbi napok harcaiban összesen 30 tisztet, 6300 főnyi legénységet ejtettünk foglyul.

Dél nyugati hadszíntér. Hadi-állapot bekövetkezével Tiroli határ egyes pontjain, kisebb harcok kezdődtek. Partvidéki határ területén, Strassoldó határhelységeknél, olasz lovasság mutatkozott.

HÖFER.

Berlin, május 24.

Nagy főhadiszállás jelenti: Neuve Chapelle és Givenchy közt, angoloknak több éjszakai előretörése, valamint francziáknak Loretto magaslat északi lejtőjén, Ablainnel és Neuwillétől délre és északra ellenük intézett támadásait, — ellenségnek, a ki 150 hadifoglyot is vesztett — Súlyos veszteségei közt visszavertük. Maas és Mosel között tüzérségi harcok tovább folynak. Bois De Pretreben francziák, egy újabb sikertelen támadásuk alkalmával, veszteségeket szenvedtek.

Keleti és délkeleti hadszíntéren, helyzet változatlan.

Budapest, május 24.

Hivatalosan jelentik: Flottánk a hadüzenetet követő május 23-ról 24-ikére virradó éjjel, akciót kezdett a Velence és Barlotta közötti olasz keleti partvidék ellen, és ez alkalommal számos helyen eredménnyel ágyuzott, katonailag fontos helyeket. Egyidejűleg tengeri haderőnk repülő gépei bombákat dobtak a Chiaravalle melletti Ballaon csarnokra, valamint az Ankonai katonai épületekre, ugyiszintén a velencei arzenálra, minek látható eredményeként, károkat és tüzeseteket okoztak. Flotta parancsnokság.

Adakozunk a Vörös Kereszt Egyletnek! Segítsük a hadbavonultak családjait és az elesettek hozzátartozóit!

HIREK.

Előleg a gazdasági terményekre. A m. kir. miniszterium 1761/915. M. E. számú rendeletével a jövőbeli mezőgazdasági terményekből várt egyes terményekre és pedig az 1915. évi termésből várható buza-, rozs-, árpa-, zab- és repceterményre előleget nyújt a m. kir. postatakarékpénztárnál jelentkező gazdáknak bezárólag 1915. július 25-ig. Az előleg búzáért 20 kor., rozsnál, árpánál, zabnál és repczenél métermázsánként 15 koronát meg nem haladhat. Az előleg fedezetül négy hónapnál nem hosszabb lejáratu postatakarékpénztárhoz telepített váltót kell adni és a váltó összege után jutalek és költség felszámítása nélkül a Osztrák-Magyar Bank váltóleszámitolási kamatlatát legfeljebb 1 1/2% -kal meghaladó kamatot lehet számítani. Májában áll hat gazdáinknak, hogy jegyezhessenek a hadi kölcsönre. A kisgazdák is hordják ahaza oltárára filléreiket.

Jegyzések a hadikölcsönre. A nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztárnál: Magyar-cserged község 150 K, Kiscserged község 100 K, Farkastelke község 200 K, Elekes Sándor (Dráva gárdony) 3000, Szász József főispán 5000, Sergely Pus 1050, dr. Bocz József 1000, Lőrinczrévei ref. egyház 1500, özv. Asztalos Janosné 200, Kovacs Lujza 2000, Pesti Katalin és társai 100, Fejes Áron 800, Mózes Naftali (Lőrinczre) 3000, Vajna Janka 200, Nagy Katalin 200, dr. Vajna Gáborné (Kolozsvár) 15000, Ngy Margit (Kolozsvár) 2000, Maroskoppándi ref. egyház 500, Jovian Jenő tablabiró 200, Reinbold Oliverné 4000, dr. Müller Zoltánné 1000, Gáspár János 5000, Benedek Ella (Marosnagylak) 500, Szántó Ilona (Mogykerék) 2500, Fehér József (Tompaháza) 1500, özv. Lázár Karolyné 1600, Lázár Róbert 1000, Szigeti Béla 500, Molnár Gyula 4000, Molnár Gyuláné 4000, Nagy Mihály (Tompaháza) 1000, Rida György 500, Papp János 1000, Eiler Bernát 20000, Graf Jenő 8000, Földes Ede 3000, Szöllőbirtokosok pincegazdasága r.-t. 8000, Weinrich Károly (Marosujvár) 2000, id. Vadász Kálmán 1200, Maroscsuci ref. egyház 500, Kovács Ida 1600, Felenyedi ref. egyház 200, Baritz György és társa (Remete) 300, dr. Berde Károly (Kolozsvár) 1000, Krisán Pártén (Diómál) 300, Fried Lipot Tóvis 4000, Enyedi ref. egyház 1000, Biluscák Bandi 100 korona, dr. Jovian Jenő 200 korona, özv. U. Kovács Józsefné 20000, Dóczy Ferencz 200, Fegyintézet őrseg temetkezési egylete 2000, Bethlen-kollégium 5000. Dr. Mátyás Mihály 400 kor., Seidl József 10000. Az eddigi jegyzések 153.300 koronát tesznek ki és még számosan vannak jegyzésre elő-jegyzésre véve. Az Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank R.-T.-nál jegyezték: Kun Gyula 1000, Zeyk Kálmán 2000, Dr. Farnos Árpád 5000, Báró Kemény Pál 3000, Köblös Ferencz 200, Szigeti Berta 1000, Szigeti Aladár 1000, Zeyk Dánielné 5000, br. Bánffy Ferenczné 10000, özv. Megyesi Gáborné 500. Összesen jegyeztetett: 31.700 korona. Az Agrár takarékpénztár R.-t.-nál jegyezték: Márton Iguác 400, Székelyhdy Józsefné 300, összesen 700 koronát.

Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár R.-T.

Az Osztrák-Magyar Bank mellékhelye.

Részvénytőke 600.000 korona.	Előnyös kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapirokra, sorsjegyekre, jóhitelű pénzüintézetek részvényeire. Vásárol és elad értékpapirokat. Letétbe elfogad értékpapirokat, sorsjegyeket, értékeket kevés örzési díj mellett. Idegen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál. Váltókat az összeg nagysága szerint legelőnyösebb feltételek mellett számítol le. Állandó betétet a legkedvezőbb kamattal mellett fogad el.	Tartalékok 450.000 korona.
Az intézet hivatalos órái hétköznapiokon: délelőtt 9—1 óráig, csütörtökön délután 3—5 óráig.	Hadikölcsön-kötvények jegyzést és szelvénybevitelt helye.	Üzletfeleink részére telefon bevezetve 14. szám alatt.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár Részvénytársaság villamos üzemű könyvnyomdájában Nagyenyeden.